

سیاست‌های مالیاتی برنامه هفتم توسعه

دکتر سید محمد هادی سبحانیان /

رئیس سازمان امور مالیاتی

تمرکز بر فرار مالیاتی بخصوص دانه درشت‌ها:

یکی از موانع تحقق درآمدهای مالیاتی، موضوع فرار مالیاتی است. فرار مالیاتی غالباً به دو صورت امتناع و اجتناب صورت می‌پذیرد. امتناع از مالیات یعنی وقتی یک مؤدی مالیاتی از ارائه گزارش صحیح درباره درآمدهای حاصل از کار یا سرمایه خود که مشمول پرداخت مالیات می‌شود امتناع می‌کند و به دنبال پنهان کردن فعالیت‌های اقتصادی خود از چشم مقامات مالیاتی است. اما در اجتناب از مالیات که معمولاً از خلاهای قانونی نشأت می‌گیرد، فرد نگران نیست که عمل وی افشا شود. در اینجا فرد به منظور کاهش قابلیت پرداخت مالیات خود دنبال راه‌های گریزی می‌گردد. اما راهکار اصلی اصلاح این وضعیت، هوشمند سازی و داده محور ساختن فرایندهای مالیات ستانی است. در همین راستا و از سال ۱۴۰۱، اطلاعات حساب فروش مؤدیان (اطلاعات حساب‌های بانکی متصل به پردازنده‌های بانکی)، مبنای محاسبه و تعیین مالیات مشاغل قرار گرفت و در نتیجه، فرار مالیاتی در این بخش بخصوص صاحبان مشاغل خاص، کاهش یافت. در مجموع، مبارزه با فرار مالیاتی بخصوص دانه درشت‌ها از طریق هوشمند سازی و داده محور ساختن فرایندهای مالیات ستانی یکی از محورهای اصلی فعالیت سازمان امور مالیاتی در دولت مردمی بوده و این روند در طول اجرای برنامه هفتم توسعه ادامه خواهد داشت. برخی از مصادیق این رویکرد سازمان در ماه‌های اخیر به شرح زیر است:

- در استان کردستان یک فعال حوزه طلا با حدود ۶۰۰ میلیارد تومان و یک شرکت با فرار مالیاتی بیش از ۱۵۰ میلیارد تومان شناسایی شد.
- در استان آذربایجان غربی، بیش از ۷۰۰ میلیارد تومان از ۶ شرکت در حوزه دلالی زنجیره آهن قراضه و حدود ۴۰۰ میلیارد تومان از یک شخص در حوزه خرید و فروش رمزارز در مرحله وصول قرار دارد.
- برای دوش شرکت در حوزه فولاد در استان آذربایجان شرقی

مطابق قانون بودجه سال ۱۴۰۲، ۵۰ درصد بودجه جاری کشور توسط درآمدهای مالیاتی تامین می‌شود. همچنین براساس همین قانون، درآمدهای مالیاتی حدود ۷۵۰ هزار میلیارد تومان و درآمدهای حاصل از فروش نفت، گاز و میعانات گازی حدود ۶۲۳ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده یعنی در سال جاری، درآمدهای مالیاتی از درآمدهای حاصل از فروش نفت، گاز و میعانات گازی پیشی گرفته است. این آمارها و ارقام نشان می‌دهد که افزایش نقش درآمدهای مالیاتی در تامین منابع بودجه عمومی کشور در راستای کاهش وابستگی به درآمدهای ناپایدار (موضوع بندهای ۱۷ و ۱۸ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی)، یکی از سیاست‌های اقتصادی کلیدی دولت سیزدهم است. برای تحقق و تداوم این امر و از آنجایی که درآمدهای مالیاتی، صرف عمران، آبادانی و امور زیربنایی کشور می‌شود، ارتقای روزافزون نظام مالیاتی و همگام ساختن آن با دانش روز، ضروری است و نقش انکارناپذیری در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور دارد.

راهبرد اصلی سازمان امور مالیاتی کشور برای تحقق این موضوع، تغییر موازنه در پرداخت مالیات‌ها به نفع تولید و به زیان بخش واسطه‌گری و دلالی است. ما اعتقاد داریم با تقاطع‌گیری اطلاعات مالی و بانکی و مراودات بین افراد جامعه می‌توانیم زمینه لازم برای تحقق این راهبرد را فراهم کنیم یعنی همزمان با حمایت از رونق تولید، با شکل‌گیری طبقه دلال مقابله کرده و جلوی فرار مالیاتی آنها را بگیریم.

یکی از مهمترین فرصت‌های سازمان امور مالیاتی برای ایجاد زیرساخت‌های قانونی ارتقای نظام مالیاتی، اثرگذاری در روند تدوین قانون برنامه هفتم توسعه است. یکی از شروط لازم برای تحقق این امر، آشنایی نخبگان و نمایندگان مجلس با راهبردهای اصلی سازمان امور مالیاتی برای ارتقای نظام مالیاتی است که در ادامه توضیح داده ایم. این راهبردها عبارتند از: